

Mitä Bolshevikit Tahtovat.

Kirj. N. Bucharin

‘Yleinen jako vaiko toverillinen kommunistinen’ tuotanto?

Me tiedämme jo, että rosvosotien, työväenluokan sorron ja kapitalismin kaikkien petomaisuuksien pahan juuri on se, että maailmaa ovat orjuuttaneet muutamat valtiollisesti järjestyneet porvariskoplat, joitten hallussa, heidän omaisuutenaan, ovat maan kaikki aarteet. Kapitalistiluckan omistusoikeus tuotannon välineisiin on juuri se “kaikkien syitten syy” joka paljastan meille nykyisen järjestelemän raa kuuden. Rikkailta on riistettävä heidän voimansa riistämällä heiltä heidän rikkautensa juuret — kas siinä on ensimmäinen tehtävä, jonka itselleen asettaa työväenluokka ja työväen puolue, kommunistien puolue.

Jotkut ajattelevat, että rikkailta poisotettu tulee jakaa “kristillisesti,” oikeudenmukaisesti, tasaisesti kaikkien kesken, ja silloin tulee kaikki olemaan kyvin. Jokainenhan silloin, mukana tulee omistamaan yhtä paljon kuin toinenkin, kaikki tulevat olemaan tasa-arvoisia, ja kaikki tulevat silloin vapautetuksi sorrosta, riistosta, eri arvoisuudesta. Jokainen tule huolehtimaan itsestään omistaen kaiken itse ja ihmisen valta ihmiseen nähden poistuu tällaisen höyhien välisen tasajaon, yleisen jaon ja rikkauksien uudelleen jaon jälkeen.

Toisin ajattelee tästä kommunistien puolue. Se katsoo, että tällainen tasotusjako ei johtaisi mihinkään hyvään, lukuunottamatta sekamelskaa ja palaamista vanhaan järjestelmään, ei se veisi mihinkään muuhun.

Tosiaankin. Ensiksikin useita esineitä ei suorastaan voitaisi jakaakaan. Kuinka esim. jaettaisiin rautatiet? Sillä jos yksi ryhtyy raahaamaan ratapölkkyjä, toinen ratakiskoja, kolmas muttereita, neljäs — repimaan vaunuja lämmittääkseen uuniaan, viides rikkomaan peilejä, voidakseen ajaa partaansa peilin kap-

paleen edessä, ja niin pois päin, niin jokaiselle on selvää, ettei sellainen jako ole mitään tasajakoa eikä johda mihinkään muuhun kuin hyödyllisten esineitten tylsäpäiseen ryöstöön, hävittää sen, joka vielä saattaisi olla tarpeen. Samaten ei voitaisi jakaa yhtään konetta. Sillä jos yksi ottaa hammasrattaan, toinen kierto-kammin, toiset muut koneen osat, niin kone lakkaa olemasta kone, kaikki menee päin seiniin. Ja siten on asianlaita melkein kaikkien mutkikkaampien välineitten suhteen, jotka ovatkin tärkeimpiä jatkuvalla työnteolle. Sietää vain muistaa puhelin ja sähkölennätinkoneet, kemiallisten tehtaitten koneet ja monet muut koneet. Selvää on, että vain ymmärtämätön ihminen taikka suorastaan työväenluokan vihollinen saattaa suositella täläistä tasajakoa.

Tämä tasajako ei kuitenkaan ole turmiollinen vain noista syistä. Otaksutaan, että jonkun ihmeen avulla onnistuttaisiin jakamaan kaikki rikkailta poisotettu enemmän taikka vähemmän tasaisesti. Ja silloinkaan ei loppujen lopuksi mitään järkevää olisi tullut. Sillä mitä merkitsee jakaminen? Se merkitsee sitä, että muutamien suuromistajien tilalle tulee paljon pikkuomistajia. Se merkitsee ei yksityisomaisuuden hävittämistä, vaan sen pirstomista; suuromaisuuden tilalle ilmestyy pikkuomistus. Mutta sellainen kausihan on jo ollut menneisyydessä. Me tiedämme sängen kyvin, että kapitalismi ja kapitalistit ovat kasvaneet pikkuisäntien välisestä taistelusta. Jos me jaollamme lisäksi pikkuomistajia, niin tapahtuisi seuraavasti: Osa niistä (ja verrattain huomattava) seuraavana päivänä menisi jollekin vilkasliikkeiselle torille (taikka juutalaisille) ja pistäisi menemään saamansa ja tällä tavoin heidän omaisuutensa joutuisi rikkaimpien omistajien haltuun; jällelle jääneitten välillä alkaisi taistelu ostajasta; tässä taistelusta varakkaimmat alkasivat voittamaan

vähemmän varakkaita; vähemmän varakkaat höyhtyisivät ja muuttuisivat proletaareiksi, mutta heidän onnelliset kilpailijansa lisäisivät rikkauksiaan, palkkaisivat työntekijöitä ja vähitellen muuttuisivat tällä tavoin huomattaviksi kapitalisteiksi. Siten me palaisimme jonkun ajan kuluttua aivan samaan järjestelmään, jonka me juuri vastikään hävitimme. Me palaisimme uudelleen kapitalistisen rosvouksen vanhaan kiertokulkuun.

Yksityiseen (pikku) omistukseen jakaminen ei ole työläisen täikka maalaisköyhällistöläisen ihanne. Se on—suurkauppiaan orjuutuksen alaisen pikkukauppiaan ihanne, joka hahuaa itse tulla suurkauppiaksi. Mitenka voisi päästä "pinnalle" taikka kahmaista runsaimmin saalista taakseen—on se, josta kauppias haaveilee. Ajatella muita, sitä mitä kaikkea tästä vielä saattaa tulla—siihen ei kauppiasalla ole halua; saipa vaan liijemman kolikon taskuun helisemään. Häntä ei pelota se, että kaikki palautuu jäleen kapitalismiin; sillä hänessähän tulee palamaan toivo, että hän, jokin Helminen, taikka Salminen pääsee kapitalistiksi. Ja onko silloin asiat kullusti?

Aivan toisia teitä tulee työväenluokan kulkea ja se kulkee. Työväenluokan harrastus on kiintynyt sellaiseen yhteiskunnan muutokseen, josta palautuminen kapitalismiin olisi mahdotonta. Jaossa ajat kapitalismin paraatiovesta luos, mutta vähän ajan luluttua se tunkeutuu keittiön oven kautta takaisin. Ainoana pelastuskeinona tästä on toverillinen työ (kommunistinen) järjestelmä.

Kommunistisen järjestelmän aikana kaikki rikkauudet kuuluvat ei yksityisille henkilöille, eikä yksityisille luokille, vaan koko yhteiskunnalle. Koko yhteiskunta on siinä — suuremoinen työkunta. Sen yläpuolella ei ole isäntää. Kaikki ovat—tasa-arvoisia tovereita. Ei ole mitään luokkia: ei työläisiä palkkaavia kapitalisteja, eikä kapitalistille töihin pyrkiviä työläisiä. Työskennellään yhteisesti, suunnitellun ja lasketun työsuunnitelman mukaisesti. Keskustilastoelin laskee, että vuodessa on valmistettava tuon verran kenkiä, takkeja, makkaraa, kankaita, ryynejä jne., se laskee monenko toverin on sitä varten työskenneltävä pel-

loilla; makkaratehtaalla on sitä varten tyoskenneltävä niin ja niin monen, suurissa yhteiskunnallisissa räätälien työhuoneissa taas niin ja niin monen—ja sitä vastaavasti jaotellaan työvoimat. Kaikki tuotanto tapahtuu tarkasti lasketun, harkitun suunnitelman mukaan, tarkasti huomioonottaen kaikki koneet ja välineet, kaiken raakaaineen, yhteiskunnan kaikki työvoimat. Samoin lasketaan yhteiskunnan vuotuiset tarpeet. Valmistetut tuotteet kuljetetaan yhteiskunnan varastoihin, joista ne jaetaan työntekijän kesken. Työtä tehdään vain kaikkein suuremmissa tehtaissa, kaikkein parhaimmilla koneilla koska ne säästävät työtä. Tuotannon johto on myöskin mitä saasteliä-intä: kaikkinaisia turhia menoja vältetään ja jotta niitä ei tulisi, niin sitä auttaa koko tuotannon yhtenäistytetty yleinen suunnitelma. Siinä ei ole sellaista järjestystä, että yhdessä paikassa johdettaisiin asiota toisin kuin toisessa paikassa; yhdessä paikassa ei tiedettäisi mitä tehdään toisessa. Päinvastoin, tällöin on melkein koko maailma punnittu ja laskettu: puuvillaa valmistetaan vain siellä, jossa on sitä varten sopivin alue; kivihiiilen tuotanto keskittään vain kaikkein rikkaimpiin kaivoksiin; rautatehtaat rakennetaan vain kivihiiilen ja malmin läheisyyteen; sitä seutua, jossa maaperä on suotuisinta vehnän viljelykseen, ei rakenneta kivimuurijättiläisiä tayteen, vaan viljellään kauttaaltaan. Sanalla sanoen, kaikki jaetaan siten, että kukin tuotannon ala löytäisi itselleen parhaimman paikan, jossa työ sujuisi kaikista helpoimmin jossa ihmistyö olisi kaikkein tuottavinta. Kaikki tämä voidaan saavuttaa ja toteuttaa vain yhtenäisen suunnitelman vallitessa, koko yhteiskunnan yhtyessä yhdeksi mahtavaksi työkunnaksi, yhteisöksi.

Tällaisen kommunistisen järjestelmän aikana eivät ihmiset istu toistensa harteilla. Sillä ei ole rikkaita eikä nousukkaita, ei ole päälliköitä eikä käskynalaisia; siellä ei yhteiskunta jakautunut luokkiin, josta yksi hallitsisi toista. Ja kun kerran ei ole luokkia, niin se merkitsee ettei ole useamman laatuista ihmisiä (löyhiä ja rikkaita), joista yhdet kalvaisivat toisia, sorretut sorretuja, sortajat sortajia. Sen vuoksi

ei ole olemassa sellaista järjestöä kuten valtio: eihän ole naet hallitsevaa luokkaa, joka tarvitsisi erikoista järjestöä pitääkseen luokkavihollisiaan rautakourissa. Ei ole ihmishallintaa, eikä ihmisen valtaa ihmisen ylitse; on vain alueitten, koneitten hallinta, ihmisyhteiskunnan valta luonnon yli. Ihmisrotu ei ole jakaantunut vihamielisiin leireihin: se on yhteenliitetty yhteisellä työllä ja yhteisellä taistelulla luonnon ulkonoisia voimia vastaan. Rajapyrykit ovat kadonneet. Erilliset isänmaat on hävitetyt. Koko ihmiskunta kansallisuuksiin katsomatta on järjestetty yhdeksi ehjäksi kokonaisuudeksi. Kaikki kansat ovat tällöin—yksi suuri sopuisa työperhe.

Anakistinen vaiko kommunistinen järjestelmä

On ihmisiä jotka nimittävät itseään anarkisteiksi, toisin sanoen puolustavat sitä, ettei olisi valtaa. He vakuuttavat, että bolshevikki-kommunistit kulkevat väärää tietä, että he tahtovat säilyttää vallan, mutta kaikkalainen valta ja kaikkalainen valtio on sortoa ja väkivaltaa. Me huomautimme jo, että tallainen käsitys kommunismista on väärä. Kommunistinen elämänjärjestys on sellainen järjestys, jossa ei ole työläisiä, eikä kapitalisteja, jossa ei ole minikäänlaista valtiota. Eikä eroavaisuus anarkistisen ja kommunistisen järjestelmän välillä ole siinä, että toisessa on valtio ja toisessa ei ole: valtiota ei ole toisessa anempää kuin toisessakaan. Eroavaisuus on seuraavissa seikoissa:

Anarkistit otaksuvat, että ihmisten elämä muodostuu parhaimmaksi, kaikkien vapaammaksi silloin, kun he pirstovat koko tuotannon pieniksi työyhteiskunniksi—kommuneiksi. Koontuu sakkii. Kymmenkunnan vapaaehtoista työkunnaksi—mainiota. Nämä kymmenen henkilöä ryhtyvät työskentelemään omalla uhallaan ja vastuullaan. Toisessa paikassa syntyy toinen samanlainen työkunta, kolmannessa—kolmas. Sitten nämä työkunnat ryhtyvät keskenään keskusteluihin, solmiavat sopimuksia: yhdeltä puuttuu yhtä, toiselta toista. Vähittelien ne sopivat keskenään, muodostavat ”vapaita sopimuksia.”

Ja siten koko tuotanto tapahtuu näissä pienissä kommuneissa. Jokaisella on lupa erota

kommunista koska haluaa, jokainen kommuni saa erota näitten pienten kommuniin (työkuntien) vapaaehtoisesta liitosta (federatiivistä).

Laskevatko anarkistit oikein? Kuka työläinen takansa, joka tuntee nykyisen koneellisen tehdastuotannon, tietää että he ovat väärässä. Katsokaamme nyt minkä vuoksi.

Tulevan järjestelmän on pelastettava työväenluokka kahdelta pahalta. Ensiksikin, ihmisen tosen ihmisen sorrolta, riisolta, siitä, ettei toisen istuisi toisen harteilla. Tämä saavutetaan siten, että kukistetaan pääoman ies ja kapitalisteilta otetaan pois heidän rikkautensa. Mutta vielä on yksi tehtävä. Ja se on se, että on vapauduttava luonnon ikeestä, alistettava luonto alaisekseen, pantava tuotanto käymään kaikkein täydellisimmällä tavalla. Vain silloin on kunkin ihmisen mahdollista käyttää vähän aikaa ruuan, jalkineiden, vaateiden, rakennusten y. m. s. tekoon ja omistaa loppu aika henkiseen kehitykseensä: tieteille, taiteille, yleensä kaikkeen siihen, joka rikastuttaa ihmiselämää. Puoliapinain tavoin eläneet nykyisen ihmisen esivanhemmat olivat tasa-arvoisia keskenään. Mutta he elivät eläinten tavoin siitä syystä, etteivät alistaneet luontoa alaisekseen. Kapitalistisen suurtuotannon aikana päinvastoin ihmiskunta on oppinut alistamaan luonnon mutta työväenluokka elää työjuhdan tavoin sen vuoksi, että sen harteilla istuu kapitalisti, sen vuoksi, että vallitsee taloudellinen eriarvoisuus. Mikä seuraa siitä? Siitä johtuu, että taloudellinen tasa-arvoisuus on yhdistettävä suurtuotannon kanssa. Ei riitä se, että kapitalistit häviävät. Tuotanto on järjestettävä, kuten me olemme jo aikaisemmin puhuneet, laajassa mittakaavassa. Kaikki pinet, mitättömät liikeyritykset on tapettava. Kaikki työ on keskitettävä kaikkein suurimpiin tehtaisiin, työhuoneisiin, maa-alueisiin. Eikä suinkaan siten, ettei Matti tiedä mitä Mikko tekee ja Mikko ei tietäisi mitä Matti tekee. Sellainen järjestys ei kelpaa mihinkään. On välttämätöntä, että on olemassa yhteinen työsuunnitelma. Mitä useamman alueen tämä suunnitelma käsittää, sen parempi. Koko maailman tulee lopuksi tulla yhdeksi työnsuoritusyritykseksi, jossa koko ihmiskunta yhden tarkasti lasketun, ja harkitun suunnitelman mukaan työskentelee

itselleen, ilman minkäänlaisia isäntiä ja kapitalisteja, kaikkein parhaimmilla koneilla, kaikkein suuremmissa tehtaissa. Jotta tuotantoa voitaisiin työntää eteenpäin täytyy ei vain olla pirstomatta sitä suurtuotantoa, jonka kapitalismi jo jättää perinnöksi vaan päinvastoin kehitettävä sitä vieläkin suuremmaksi. Mitä laajemmaksi ja suuremmaksi tulee yhteinen suunnitelma, mitä laajemmassa mittakaavassa tulee järjestettyä koko tuotanto, mitä enemmän se tulee saamaan ohjeita yhdestä arvioimis- ja laskelmatyötä suorittavasta tilastokeskuksesta; toisin sanoen mitä enemmän se tulee heskittettyä, sen parempi. Sillä sen vähemmän työtä tulee jokaisen osalle, sitä vapaammaksi tulee jokainen, sitä laajemman avaruuden henkistä kehitystään varten saa inhimillinen yhteiskunta.

Mutta juuri tämän kanssa on ristiriidassa se tuleva yhteiskunta, jota anarkistit puolustavat. Sen sijaan, että anarkistinen yhteiskunta suurentaisi, keskittäisi, järjestelmällistyttäisi tuotantoja, se pirstoo sitä, ja siis vähentää ihmisen herruutta luonnon yli. Tällöin ei ole yhteistä suunnitelmaa, ei ole suurta järjestöä. Anarkistisen järjestelmän aikana ei voida edes kunnolleen hyväksi käyttää suuremmissa koneita, rakentaa yhden suunnitelman mukaisesti rautateitä, ryhtyä suuriin kastelu- taikka kuivaus- töihin. Esitettäköön vain yksi ainoa esimerkki Nykyään puhtaan paljon höyryllä käypiä voimakoneitten vaihtamisesta sähköllä käypiin ja koskien käyttämisestä sähkövoiman saamiseksi y.m.s. Jotta voitaisiin oikein jakaa saatava sähköenergia, täytyy tietenkin laskea, mitata ja punnita minkäverran ja mihin tätä energiaa on käytettävä, jotta siitä saataisiin parhain mahdollinen hyöty. Mutta mitä tämä merkitsee? Milloin tällainen on mahdollista? Se on mahdollista ainoastaan silloin, kun tuotanto on järjestetty laajassa mittakaavassa, silloin, kun se on keskitetty yhteen taikka

kahteen lasku- ja johtokeskukseen. Mutta kaikki tämä on mahdollonta anarkistisessa järjestelmässä vallitsevien pienten, hajanaisten, toisiinsa heikosti kiintyneiden kommuniien aikana. Näin ollen me näemme, että todellisuudessa anarkistisen järjestelmän vallitessa ei tuotantoa voida järjestää kuten pitäisi. Ja tämä taas tuo mukanaan pitkän työpäivän, Ts. suuremman riippuvaisuuden luonnosta. Anarkistinen järjestelmä olisi jarruna ihmiskunnan kulussa eteenpäin. Juuri tästä syystä me kommunistit taistelemme sitä oppia vastaan, jota anarkistit levittävät.

Nyt on ymmärrettävää miksi anarkistinen propaganda johtaa jakoon yhteiskunnan oikean kommunistisen jaon asemasta. Anarkistinen kommunistipahahan ei näet ole suuremmin ihmisten yhteistyöskentely, vaan sakkii, joka voi muodustua jopa kahdestakin henkilöstä. Pietarissa esimerkiksi oli tällainen ryhmä: "viiden sorretun liitto" mahdollinen. Kuvitelkaa nyt mielessänne, mitä syntyy: jokainen viiton ihmisistä taikka pari henkilöä ryhtyvät itsenäisesti takavarikoimaan pakkoluovuttamaan ja sitten työskentelemään omalla uhallaan ja vastuullaan. Venäjällä löytyy lähes sata miljoonaa ihmistä työtätekevässä väestössä. Jos se muodostaisi "viiden sorretunliittoja", niin Venäjälle muodotuisi kaksikymmentä miljoonaa tällaista kommuniä. Jokainen saattaa kuvitella minkälaisen Baabelin tornin sekemelska syntyisi, jos kaksikymmentä miljoonaa kommuniä ryhtyisi itsenäisesti työskentelemään. Syntyisi sellainen kaaos, sellainen "anarkia", josta herra varjelkoon. Selvää on, että jos tällaiset ryhmät ryhtyisivät itsenäisesti anastamaan rikkaitten rikkauksia, niin paitsi jakoa ei muuta tulisikaan. Mutta jako johtaa, kuten olemme jo aikaisemmin huomauttaneet, uudellen pääoman herruuteen, työntekijä-joukkojen sortoon ja väkivallan alaisuuteen.

